WIKIVORT
הוורטיס שלנו לכולנו

פרשת שמיני

קחו שעיר עיזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעולה (ט, ג)

בתורת כהנים על פסוק זה נכתב: "מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן? אלא אמר להם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף; יש בידכם בתחילה שנאמר וישחטו שעיר עיזים (נאמר במכירת יוסף), ויש בידכם בסוף שנאמר עשו להם עגל מסיכה (חטא העגל). יבא שעיר עיזים ויכפר על מעשה העגל", והשאלה המתבקשת והעולה מדברי המדרש היא מדוע יש לכפר על מכירת יוסף יחד עם הכפרה על מעשה העגל - כיצד שני דברים אלו קשורים?

כתוב במדרש שאחי יוסף כעסו על יוסף משום שראו בנבואה שעתיד לצאת ממנו ירבעם בן נבט שהעמיד עגלי זהב להחטיא את ישראל, והם רצו להרגו בשביל שלא יצא ממנו ירבעם ולא יחטאו ישראל. אם כן, עד שבני ישראל לא חטאו בעבודה זרה יכלו לתרץ את התירוץ הנ"ל, אבל אחרי שחטאו בעגל הרי הם עצמם כבר עובדי עבודה זרה, ולכן עתה היו צריכים כפרה על מכירת יוסף (הגהות מהר"ד).

ועל דרך זו אפשר לומר עוד, שהאחים נימקו את מכירת יוסף בכך שיוסף לא היה מוכיחם אלא ישר הולך לספר לאביהם והחשיבו זאת כלשון הרע. והנה, בעת מעשה העגל בא חור והוכיח את בני ישראל והרגוהו. ממילא ברור שבני ישראל לא היו מוכנים לקבל תוכחה, ועתה בטל הנימוק בגללו מכרו את יוסף, ולכן נדרשו לכפר על מעשה העגל.